**รายงานสัมมนา**

# รายงานผล: โครงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรม ภายใต้หัวข้อ "ภาษาและวัฒนธรรมในประเทศไทย" สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียน Niigata Prefectural Kokusai Joho

วรรณิษา ไวยฉายี
*สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*

## บทคัดย่อ

บทความนี้ เป็นรายงานผลการจัดโครงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรม (High School Exchange Program) ภายใต้หัวข้อ "ภาษาและวัฒนธรรมในประเทศไทย" เมื่อระหว่างวันที่ 20 และ 22-23 มีนาคม 2559 เป็นระยะเวลา 3 วัน ซึ่งจัดโดยโครงการสอนภาษาเอเชียตะวันออก สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับโรงเรียนในความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี โรงเรียนสวนกุหลาบรังสิต และร่วมกับโรงเรียนในเขตใกล้เคียง ได้แก่ โรงเรียนคณะราษฎร์บำรุงปทุมธานี โรงเรียนสตรีนนทบุรี และโรงเรียนวรราชาทินัดดามานุวิทยา คัดเลือกนักเรียนไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโปรแกรมภาษาญี่ปุ่นเข้าร่วมเป็น Host เพื่อดูแลนักเรียนญี่ปุ่นและพักอาศัยกับครอบครัว โดยมีการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน รวมทั้งจัดให้มีทัศนศึกษาวัฒนธรรมไทยนอกสถานที่ เช่น เยี่ยมชมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วัดพระแก้ว วัดโพธิ์ ตลาดนัดจตุจักร เป็นต้น ทั้งนี้ได้รับการประสานงานผ่านจาก JTB ประเทศญี่ปุ่น

**คำสำคัญ:** ภาษาและวัฒนธรรมไทย, ความตระหนักถึงข้อแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม, การสร้างมิตรภาพร่วมกัน

**Seminar Report**

# Report on the High School Exchange Program "Thai Language and Cultural Program in Thailand" For Students Niigata Prefectural Kokusai Joho High School

Wannisa Vaichayee*
*Institute of East Asian Studies, Thammasat University*

## Abstract

A "Thai Language and Cultural Program in Thailand" exchange program was initiated by the East Asian Language Teaching Program, Institute of East Asian Studies, Thammasat University. On March 22 and 23, students from the Kokusai Joho High School, Niigata Prefecture were hosted. Partnering the Institute of East Asian Studies were the Withayakhom, Suankularb Wittayalai Nonthaburi, and Suankularb Wittayalai Rangsit Schools as well as, near the Thammasat Rangsit campus, the Kanarat Bamrung Pathum Thani, Satrinonthaburi, and Woraracha Tinaddamart Wittaya Schools. Thai students in grade Matthayomsuksa 5 of the Japanese program were selected as hosts. The Japanese visitors learned about Thai culture and local activities, traveling to Thammasat University, Wat Phra Kaew, Wat Pho, the Chatuchak Weekend Market, and other sites. The program was partnered with the tour operator JTB Japan.

**Keywords:** Thai language and culture, intercultural awareness, mutually-beneficial friendship

* Corresponding author e-mail: wannisa@asia.tu.ac.th

## 1. บทนำ

โครงการนี้ถือเป็นกิจกรรมในพันธกิจหนึ่งของสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา ในการเสริมสร้างเครือข่ายวิชาการในต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศญี่ปุ่น เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนโปรแกรมภาษาญี่ปุ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ของโรงเรียนในความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา รวมทั้งโรงเรียนในเขตใกล้เคียง ได้รับโอกาสที่ดีในการพัฒนาภาษาและทักษะการสื่อสาร ได้เรียนรู้ภาษา วัฒนธรรมชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนอย่างใกล้ชิดจากเจ้าของภาษา ด้วยประสบการณ์ตรงผ่านการใช้ชีวิตในสังคมต่างประเทศที่ต่างวัฒนธรรมกัน และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังมีโอกาสได้ทำหน้าที่เป็นทูตเยาวชนของประเทศในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักอีกด้วย

## 2. รายละเอียดโครงการ

### 2.1 ภาพรวมโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนญี่ปุ่น 19 คน และนักศึกษาไทย 10-20 คน

ระยะเวลา ระหว่างวันที่ 20 และ 22-23 มีนาคม 2559 รวมระยะเวลา 3 วัน

สถานที่ สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้เรียนรู้ เข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย วิถีชีวิตของคนไทย และสร้างมิตรภาพกับนักเรียนไทยผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักเรียนไทยกับนักเรียนญี่ปุ่น ผ่านการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหาผ่านการใช้ชีวิตในสังคมต่างวัฒนธรรม

การประเมินผล รายงานและแบบประเมิน

### 2.2 กิจกรรมในการอบรม

โครงการนี้แบ่งกิจกรรมในการอบรมของนักเรียนชาวไทยและนักเรียนชาวญี่ปุ่นเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน และกิจกรรมทัศนศึกษา รวมเป็นเวลา 10 ชั่วโมง ดังนี้

1) พิธีต้อนรับและส่งมอบตัวให้กับนักเรียนชาวไทยที่เป็น Host เพื่อนำไปดูแลและพักอาศัยกับครอบครัว

2) นักเรียนชาวญี่ปุ่นนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่น ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยว เกษตรกรรม สิ่งแวดล้อม

3) แนะนำโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต โรงเรียนธรรมศาสตร์ คลองหลวงวิทยาคม โรงเรียนคณะราษฎร์บำรุง ปทุมธานี โรงเรียนสตรีนนทบุรี และโรงเรียนวรราชาทินัดดามานุวิทยา

4) การแสดงระบำมิตรไมตรีญี่ปุ่นไทย เป็นการแสดงเพื่อสร้างสรรค์สัมพันธไมตรีระหว่างชาติไทยและชาติญี่ปุ่นผู้แสดงเป็นหญิงแต่งกายเป็นหญิงชาวไทยและชาวญี่ปุ่นออกมารำตามเนื้อร้องแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสองประเทศที่มีต่อกันตั้งแต่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

5) การละเล่นของเด็กไทย (ประกอบเพลง) ประกอบด้วย แม่งูเอ๋ย มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร

6) การรำวงมาตรฐานประกอบเพลงลอยกระทง และเพลงรำวงวันสงกรานต์

7) การแสดงของนักเรียนญี่ปุ่น ได้แก่ โชว์ชุดยูคาตะ รำวงบงโอโดริ เต้นสไตล์ญี่ปุ่น

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนในรูปแบบกลุ่มย่อยในการเรียนรู้ภาษาไทย ได้แก่ การเขียนชื่อภาษาไทย การเขียนคำเป็นประโยค การอ่านออกเสียง และเกมส์เกี่ยวกับประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

การทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นกิจกรรมที่มีนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เข้าร่วมด้วย เพื่อต้อนรับและให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาทักษะการสื่อสารร่วมกัน ได้แก่

1) การทำความรู้จักสถานที่ต่างๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ และศูนย์รังสิต

2) การเยี่ยมชมพระบรมมหาราชวัง วัดพระแก้ว และวัดโพธิ์

3) การสำรวจตลาดนัดจตุจักร

ทั้งนี้ ตลอดโครงการ มีนักศึกษาและคณาจารย์ ภาควิชาภาษาญี่ปุ่น คณะศิลปศาสตร์ และคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เข้าร่วมด้วย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เปิดโลกทัศน์ กระชับความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักศึกษาที่มาจากต่างวัฒนธรรม ทำให้เกิดการตระหนักเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม




## 3. การประเมินผลโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการซึ่งเป็นเพศชาย 6 คน เพศหญิง 13 คน อายุระหว่าง 15-17 ปี ตอบแบบสำรวจเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแบ่งหัวข้อประเมินเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

1) การประเมินเกี่ยวกับกิจกรรมแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน: การนำเสนอวัฒนธรรมไทยและญี่ปุ่น เกมส์

2) การประเมินเกี่ยวกับ Homestay: การอยู่ร่วมกับครอบครัวคนไทย อาหารไทย สภาพบ้านไทย

3) การประเมินเกี่ยวกับทัศนศึกษานอกสถานที่: การเยี่ยมชมและสำรวจสถานที่ต่างๆ

4) การประเมินในภาพรวมของโครงการ: กระบวนการดำเนินโครงการ ระยะเวลา เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และคุณภาพการให้บริการ

ผลการประเมินพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจทั้ง 3 ประเด็นในระดับ “มากที่สุด” และระบุว่าจะนำความรู้ที่ได้รับไปสร้างความสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายระหว่างนักเรียนชาวญี่ปุ่นและชาวไทยต่อไป

**4. ผลสรุปการดำเนินงานโครงการ**

จากการดำเนินงานจัดโครงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมในลักษณะนี้ นับว่าเป็นประโยชน์แก่นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งสองฝ่าย ซึ่งน่าจะได้รับการสนับสนุนให้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างไทยและญี่ปุ่นให้ยั่งยืน และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างนักเรียนด้วยกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป